

tokból, hogy krízis van és másfelől, hogy ebből a krízisből önerőnkkel való kijutásra mindent megtettünk, azonban nem vagyunk rá képesek, külföldi segítség nélkül. Amint ezt a kormány bizonyította látni, amint ezt a reparációs bizottság előtt is képes volt igazolni, köteles volt megtenni azt a lépést, amelyre vállalkoztunk. Nem ringattuk magunkat abban a hitben, hogy első lépésünkre mindent elérjünk. Nem ringattuk magunkat abban a reményben, hogy azt a sürű hálát, amelyet egyfelől a rosszindulat, másfelől talán az irigység, de mindenesetre egy ellenséges propaganda finom, de sürű szálakkal szőtt, első lépésünkkel kereszttől törhessük.

— Arra a meggyőződésre jutottunk, hogy ez az ország igenis kaphat kölcsönt, meg is fogja kapni, ennek legyőzhetetlen technikai akadályai nincsenek, de szükség van hozzá a jóvátételi bizottság megfelelő határozatára. A jóvátételi bizottság előtt kértük a zálogjogok hosszú időre való fentartás nélküli felfüggesztését és engedélyt kértünk arra, hogy a kormány ezzel a Népszövetség pénzügyi bizottságához fordulhasson. Ez utóbbi azért szükséges, mert a vezető pénzemberek előtt szükség van egy ily nagytekintélyű fórumra, mely a maga zsirójával az ilyen nagy tranzakciókat ellátja.

A jóvátételi bizottság politikumot kevert döntésébe.

— Ha azt nézem, mily határozatot hozott a jóvátételi bizottság, azt kell mondanom, hogy még nem kielégítő az. Nem ellenzi ugyan a zálogjogok felfüggesztését, csak időhöz köti és konkrét esetben fog feleltük dönteni. Kimondotta, hogy a felvett kölcsön jóvátételi célokra fordíttassék. Kimondta, hogy ellenőrizni fogja, vajjon a kölcsön tényleg csakis a pénzügyi rekonstrukcióra fordíttatik-e és hogy minden intézkedést megtesztünk e a magunk részéről is, amely nehéz helyzetünk szanálására szükséges. Végül kimondotta, hogy bizottságot küld, mely ezeket a kérdéseket a kormánnyal letárgyalja.

— A határozat elismeri, hogy a zálogjogok felfüggesztésére irányuló kérsünk indokolt, nem is zárkózik el teljesítése elől, de olyan gyakorlati kikötésekhez fűzi, amelyek ránk nézve lehetetlenné teszik, hogy azt a jóindulatot, mely elvi megnyilvánulásban mutatkozik, magunkra nézve gyakorlatilag is hasznosítsuk. Ha keresem az okot, hogy azt a határozatot miért hozták meg így, azt kell mondanom, hogy bizonyos politikum vegyült a kérdésbe, amelyet a magunk részéről távol tartani nem lehetett.

— A mi feladatunk ezzel a határozattal szemben világosan áll előttünk. Amit tőlünk talán a körülmények ismeretének hiánya, vagy a jóindulat hiánya megtagadott, azt meg kell kísérelni azok segítségével elérni, akik a körülményeket talán már ismerik és jóindulattal vannak irántunk. E tekintetben erről a helyről is őszinte köszönetet mondok Angliának és Olaszországnak (nagy tücs és éljenzés) és a nagyhatalmak közül nem veszem ki Franciaországot sem.

— Lesznek talán ebben a Házban olyanok, akik azt mondják, miért nem fordulunk azokhoz, akik a maguk részéről megfelelő határozat meghozásához nem járultak hozzá, miért nem fordulunk elsősorban szomszédainkhoz támogatásért, segítségért, ha ők voltak azok, akik a maguk részéről nem látták az időt elérkettnek Magyarország gazdasági megerősítésére. A magam részéről kijelentem, hogy én ezt helyeslem és szükségesnek tartom. Ha talán a múltban voltak kifogások, keltőzött erővel fogunk arra törekedni, hogy korrekt és loyális viszonyt létsítsünk szomszédainkkal, azonban mi a szuverenitásunkból semmit sem akarunk engedni.

„A legnehezebb három hónap.”

— Ha most Önök azt kérdik tőlünk, végeredményben mit akar a kormány, erre azt felelem, hogy a megkezdett akciót két irányban akarja előre vinni és folytatni. Egyfelől mindent el fogunk követni, hogy a ma még meg nem felelő reparációs bizottsági határozatot kiegészítsék, illetőleg módosítsák olyformán, hogy az nekünk megfeleljen és lehetővé teszi Magyarországnak, hogy kölcsönhöz jusson. A másik oldalról rá kell mutatnom arra, hogy Magyarország helyzete krízisbe jutott, hogy ezen kritikus helyzettel szemben a kormánynak azonnal lépéseket kell tenni. Csak egy pár számadatot olvasok fel. Mielőtt ezt tesztem, rámutatok arra, hogy a legnehezebb három hónap ele-

megyünk pénzügyi szempontból. Hisz közludomásu, hogy aratás előtt kifogyunk exportálható készletünkből és hogy ebből kifolyólag valószínűleg a devizahelyzet is nehezebbé válik. Mert hiszen most válnak esedékessé azok a külföldi tartozásaink, amelyek eddig nem voltak esedékesek. A Délivasut-egyezmény folytán három részletben válik esedékessé a nyár folyamán kötött idevonatkozó egyezmény értelmében 2,800 000 francia frank, esedékes a francia háborús hátralékok tekintetében kötött egyezmény alapján 6.000.000 francia frank, az angol, francia és a belga clearing-egyezményből kifolyólag több arany millióra menő tartozás. Itt vannak a Devizaközpont hátralékai, elsősorban azok a hátralékok, amelyek az államnak szállított áruk fejében esedékesek és amelyek egymagukban 14 000.000 svájci frankot tesznek ki.

— Tisztelt Nemzetgyűlés! Ezzel a helyzettel szemben ugyanis sürgős lépéseket kell tenni. Én a magam részéről csak bejelenthetem azt, hogy a kormány mindkét irányban meg fogja tenni kötelességét. Kérem ezen bejelentésem tudomásul vételét. (A jobboldal élénk óvációkkal ünnepli a miniszterelnököt beszéde végén.) Ezután az elnök öt perc szünetet rendel el. Szünet után Scitovszky Béla elnök nyitja meg újból az ülést.

Mentelmi ügyek.

Eckhardt Tibor beterjeszti a mentelmi bizottság jelentését a rágalmazás és becsületsértés vétsége, valamint hamis tanúzás miatt feljelentett Friedrich István mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában. A bizottság zaklatást lát fennforogni és így nem függeszti fel a mentelmi jogot.

Rassay kéri, hogy Friedrich mentelmi jogát a Ház függessze fel. Véleménye szerint a Háznak nincs joga főmagánvádló feletti ítélkezni.

Az elnök szavazásra teszi fel a kérdést. A Ház a bizottság javaslatát fogadja el.

Gömbös Gyula mentelmi jogának felfüggesztését párbajvétség miatt kérték. A Ház a bizottság javaslatára Gömbös mentelmi jogát

felfüggeszti. Drózd Győző mentelmi jogának megsértése miatt kéri Bogyó János mentelmi jogának felfüggesztését. A Ház Bogyó mentelmi jogát nem függeszti fel. Pallavicini György mentelmi jogának felfüggesztését rágalmazás vétsége címén kéri Batthyány Tivadar. A bizottság nem javasolja a mentelmi jog felfüggesztését. (A szociáldemokraták tüntetni kezdenek. Nagy Ernő: A Nemzeti Kaszinó döntése már számít. Drózd: Grófi szakszervezet. Rothenstein: Ez az egyenlő jog.)

Rassay helyteleníti a bizottság határozatát. Politikai színezete van a dolognak. Nem tartja férfias dolognak az olyan eljárást, hogy a mentelmi jog védelme alatt támadjanak egyes embereket. (Az elnök Rassayt rendreutasítja.)

Horváth Zoltán hozzájárul Rassay indítványához.

Bogyó János: A mentelmi bizottság határozatát helyesli, mert Pallavicini Györgynek joga volt Batthyány ellen kizárási indítványt beterjeszteni.

Rupert Rezső: Analfabéta okoskodásnak tartja Bogyó fejtegetéseit. Reméli, hogy Pallavicini vádjait a független bíróság előtt is megismélti. Hozzájárul Rassay indítványához.

Peyer Károly hangoztatja, hogy módot kell adni Batthyánnak arra, hogy a független bíróság előtt bizonyítsa be, mennyiben vett részt azoknak a cselekményeknek az elkövetésében, amelyekkel vádolják.

Nagy Ernő felszólítja Pallavicinit, hogy bizonyítsa be vádjait.

Szakáts Andor szerint a bizottság állásfoglalása törvénybe ütközik, mert a nemzetgyűlésnek nincs joga ahhoz, hogy ítélkezze a múlt eseményei felett.

Az elnök jelenti, hogy harmincnál több képviselő a mentelmi bizottság jelentésére névszerinti szavazást kér, minthogy azonban a tanácskozássra szánt idő lejárt, a szavazás csak a holnapai ülésen történhetik meg. Ezután napirendi indítványt tesz, mely szerint a legközelebbi ülés holnap délelőtt 10 órakor lesz. Ezután az ülést bezárja.

A közkórház jövője.

(A Szeged tudósítójától.) A Ferenc József-Tudományegyetem Szegedre helyezése alkalmával szó volt már arról, hogy a szemkórházzal és a bábaképzővel együtt a közkórházat is átadja a város az egyetemnek. Az átadás azonban különböző okok miatt nem történt meg, de maga a terv nem került le végleg sem az egyetem, sem a város napirendjéről. A tárgyalások azóta kisebb-nagyobb megszakításokkal állandóan folynak a város és az egyetem hatósága között, de pozitív megállapodás mindezekig nem történt.

Nemrégiben Szegeden járt dr. Tóth Lajos kultuszminiszteri államtitkár és érdeklődött a polgármesternél, hogy milyen feltételek mellett engedné át a város a közkórházat az államnak. A kormány ugyanis tervbe vette, hogy az összes városi kezelés alatt álló kórházakat állami kezelésbe veszi, mert a városok egyébként is túlterhelt háztartása a kórházak fenntartásának erősen megnövekedett terhét már ugysem bírja el. A polgármester közölte az államtitkárral, hogy a város közönsége valószínűleg nem zárkózik el a kormány kívánsága elől, de a kórház átadását minden bizonnyal néhány feltételhez köti. A legfontosabb feltétel az lenne, hogy a kormány garantálja a kórház közkórház jellegének fenntartását és hogy biztosítsa a kórház jelenlegi személyzetének existenciáját. Az első feltétel teljesítése azért fontos, mert abban az esetben, ha az állami kezelés a közkórházi jelleg megszüntetését jelentené, a város hatósága sohasem engedhetné át a kórházat, a szegény, nemfizető betegek díjtalan kezelése ugyanis lehetetlenné válna. A szegény betegek díjtalan kórházi ápolása elsőrendű szociális kötelessége akár az államnak, akár a városnak. Dr. Tóth Lajos államtitkár megnyugtatta a polgármestert, hogy ezt a feltételt mindenesetre teljesíti a kormány, a második feltételre azonban nem nyilatkozott ilyen határozottan, azonban kijelentette, hogy az állam minden valószínűség szerint a kórház orvosi és ápoló személyzetét is átvenné, de az nem bizonyos, hogy teljes létszámban.

A közkórház államosítása ügyében megkér-

deztük a polgármestert, aki elmondta, hogy a kultuszminiszteri államtitkárral folytatott beszélgetése óta újabb lépés nem történt. Az államosítás tervétől függetlenül az egyetemmel is tovább folynak a tárgyalások. A város természetesen az egyetemmel szemben is ugyanazokhoz a feltételekhez ragaszkodik, mint az állammal szemben. A kórház orvosi karának a helyzete ebben az esetben természetesen még bizonytalanabb, mert hiszen az egyetem saját orvosi karával töltené be a kórházi állásokat is. A közkórházi orvosok a város rendszeres tisztjai, tehát ha a kórházat az egyetemnek adja át a város, az orvosok existenciájáról a város tartozik gondoskodni.

A közkórház jelenlegi orvosainak existenciája teljes mértékben attól függ, hogy a város hatósága szilárdan ragaszkodik-e a polgármester második feltételéhez, mert ezeket az orvosokat, akik hosszú évek óta szolgálják a város egészségügyi érdekeit, nem tehetik ki csak úgy márról holnapra az utcára.

— Akár az állam, akár az egyetem veszi át a kórházat — mondotta végül a polgármester —, a város nagy tehertől szabadul meg, mert a közkórház fenntartása évente közel huszmillió koronába kerül.

A Népszövetség leszerelési bizottságának ülése.

A Népszövetség leszerelési bizottsága hétfőn tartott ülést. Tudomásul vette a titkárság intézkedéseit a leszerelés megvizsgálásának folytatásáról és a kémiai háború hatásairól. A bizottsággal közölték a népszövetségi tanácsnak az amerikai kormánynál tett lépéseit, melyet arra kértek, jelentse ki, mily módon szándékozik a fegyvereknek magánulon való gyártását és a fegyverkereskedést a többi kormánnyal együtt ellenőrizni. A bizottság elhatározta, hogy felszólítja a Népszövetséget, intézzen kérdést azokhoz az államokhoz, melyek nem tagjai a Népszövetségnek, hajlandók-e ebben a kérdésben a Népszövetséggel együttműködni.